

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 2. november 2016
Kontor: Procesretskontoret
Sagsbeh: Kenny Rasmussen
Sagsnr.: 2016-4000-0265
Dok.: 1922881

Notat om forhandlingerne af Haagerkonventionen om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser

1. Indledning

Der findes i dag ikke nogen generel global konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, der har opnået tilslutning fra et større antal lande. Haagerkonferencen for International Privatrecht besluttede derfor i 1992 at indlede arbejdet med at udvikle et sådant instrument (domskonventionen).

Der har under de efterfølgende forhandlinger vist sig at være en række udfordringer forbundet med at opnå enighed om en domskonvention, og forhandlingerne har derfor i en årrække været fokuseret på de dele, hvor der var enighed blandt konferencens medlemsstater, hvilket i 2005 udmøntede sig i en konvention om værnetingsaftaler.

Der er imidlertid nu udarbejdet et udkast til en generel domskonvention, som har været drøftet i et særligt udvalg under Haagerkonferencen i juni 2016, og som skal drøftes igen i udvalget den 16. til 24. februar 2017.

Dette notat indeholder en beskrivelse af de tidligere forhandlinger i Haagerkonferencen om domskonventionen, status for de aktuelle forhandlinger, EU's rolle i forhandlingerne og betydningen af det danske retsforbehold samt en overordnet beskrivelse af indholdet af det foreliggende konventionsudkast.

2. Tidligere forhandlinger i Haagerkonferencen

Haagerkonferencen for International Privatrecht indledte i 1992 forhandlinger om en global konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i civile og handelsretlige sager.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Forhandlingerne viste imidlertid i 2001, at der ikke ville kunne opnås enighed om et samlet instrument vedrørende værneting samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, idet navnlig reglerne om værneting gav anledning til splittelse blandt Haagerkonferencens medlemsstater.

Haagerkonferencen besluttede på den baggrund i 2002 at begrænse forhandlingerne til at angå de områder, hvor der kunne forventes enighed blandt medlemsstaterne.

2.2. Haagerkonventionen om værnetingsaftaler

De videre forhandlinger udmøntede sig i 2005 i Haagerkonventionen om internationale værnetingsaftaler, der indeholder regler om domstolens kompetence til at behandle sager, hvor der mellem parterne er indgået en værnetingsaftale, samt om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som er afsagt af en domstol i medfør af en sådan aftale. Konventionen berører således ikke anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som er truffet på andre værnetingsgrundlag, f.eks. sagsøgtes hjemting, idet der som nævnt ovenfor ikke kunne opnås enighed herom.

Konventionen trådte i kraft den 1. oktober 2015, efter at været blevet tiltrådt af Mexico og EU. Efterfølgende har også Singapore ratificeret konventionen.

2.3. Videre forhandlinger om en global domskonvention

Haagerkonferencen besluttede i 2011, at en ekspertgruppe skulle vurdere, om der var grundlag for at genoptage arbejdet med en generel domskonvention. På baggrund af ekspertgruppens arbejde besluttede Haagerkonferencen i april 2012, at det videre arbejde skulle fortsætte i to forskellige spor.

Haagerkonferencen besluttede for det første, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, som fik til opgave at forberede et udkast til en konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser (spor 1). Konferencen besluttede for det andet, at ekspertgruppen skulle fortsætte med at overveje, om der burde arbejdes videre med en supplerende konvention, som skulle indeholde værnetingsregler (spor 2).

Efter at arbejdsgruppen og ekspertgruppen havde drøftet spørgsmålet i løbet af 2013, blev det i august 2013 besluttet, at arbejdet med en supplerende konvention vedrørende værnetingsregler (spor 2) skulle afvente arbejdet med en konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse (spor 1).

I oktober 2015 afsluttede arbejdsgruppen sit arbejde med et foreløbigt udkast til en global domskonvention. Haagerkonferencen besluttede i marts 2016, at konventionsudkastet skulle henvises til behandling i et særligt udvalg (Special Commission), og at ekspertgruppens arbejde med en supplerende konvention om værnetingsregler skulle genoptages, når det særlige udvalg var nået til enighed om et konventionsudkast.

Det første møde i det særlige udvalg blev afholdt i perioden fra den 1. til den 9. juni 2016, hvor også Danmark deltog. Der kan findes yderligere oplysninger om og dokumenter fra mødet i juni 2016 på konferencens hjemmeside: <https://www.hcch.net/en/projects/legislative-projects/judgments>.

Det næste møde i udvalget finder sted i perioden fra den 16. til den 24. februar 2017. Det er forventningen, at forhandlingerne i det særlige udvalg vil strække sig ud over i hvert fald yderligere et møde, som forventes afholdt i slutningen af 2017, hvorefter der tidligst vil kunne ske vedtagelse af konventionen på en diplomatisk konference i begyndelsen af 2018.

3. Betydningen af det danske retsforbehold

3.1. EU's rolle i forhandlingerne

Domskonventionen er omfattet af EU's eksterne enekompetence, da der er tale om regler, som er dækket af Rådets og Europa-Parlamentets forordning nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen).

Dette indebærer bl.a., at EU har enekompetence til at underskrive og godkende konventionen på vegne af EU-medlemsstaterne. Det er således Europa-Kommissionen, som forhandler på vegne af samtlige EU-medlemsstater med undtagelse af Danmark, jf. nedenfor.

3.2. Danmarks retsforbehold

Bruxelles I-forordningen er omfattet af det danske retsforbehold og finder derfor ikke anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling. Danmark er således ikke omfattet af EU's eksterne kompetence på området.

Danmark er imidlertid tilknyttet Bruxelles I-forordningen ved parallelaftale. Ifølge parallelaftalen skal Danmark afholde sig fra at indgå internationale aftaler, som kan berøre eller ændre anvendelsesområdet for Bruxelles

I-forordningen, medmindre det sker efter aftale med EU. Kommissionen vil derfor på vegne af EU skulle godkende en eventuel dansk tiltrædelse til domskonventionen.

Uanset at Danmark således forhandler på egne vegne om domskonventionen, fører parallelaftalens regler om Danmarks adgang til at indgå internationale aftaler på området, som kan berøre Bruxelles I-forordningens anvendelsesområde, til, at den danske forhandlingsposition må fastlægges under hensyntagen til EU's forhandlingsposition.

4. Overordnet om konventionsudkastets indhold

Konventionen angår anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i civile og handelsretlige sager, som er truffet af domstolene i et land, som har tiltrådt konventionen, jf. udkastets artikel 1. Visse sagsområder er dog undtaget fra konventionens anvendelsesområde, jf. artikel 2.

Det følger af konventionens artikel 4, at retsafgørelser skal anerkendes og fuldbyrdes, såfremt betingelserne i konventionen er opfyldt, og at der alene kan gives afslag herpå, hvis der er mulighed herfor efter konventionens regler, jf. navnlig artikel 7.

En væsentlig betingelse for, at der skal ske anerkendelse og fuldbyrdelse efter konventionen, er, at der skal være tale om en afgørelse, som er truffet på baggrund af et af de værnetingsgrundlag, som fremgår af udkastets artikel 5 og 6. Konventionen indeholder således ikke direkte værnetingsregler, dvs. regler om, hvornår domstolene har kompetence til at behandle en given sag. Udkastet nøjes med at fastlægge, efter hvilke værnetingsgrundlag de retsafgørelser, som skal anerkendes og fuldbyrdes efter konventionen, skal være truffet. De kontraherende stater vil dermed fortsat have adgang til at fastsætte nationale værnetingsregler, men der vil som nævnt alene være adgang til anerkendelse og fuldbyrdelse efter konventionen, hvis der er tale om en afgørelse, som er truffet på baggrund af et af de værnetingsgrundlag, som er nævnt i konventionen. Udkastet lægger bl.a. op til, at der skal ske anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser, som er truffet af domstolene i den stat, hvor skyldner havde bopæl, da sagen blev indledt, eller hvis der er tale om en afgørelse i en sag, som skyldner oprindeligt selv indbragte for retten.

Det fremgår herudover af udkastets artikel 12, at proceduren for anerkendelse og fuldbyrdelse fastlægges af national ret i den fuldbyrdende stat.

Udkastet indeholder desuden regler om håndteringen af retsafgørelser om erstatning med straffende formål (artikel 9), retsforlig (artikel 10) og krav til, hvilke dokumenter der skal fremlægges i forbindelse med en anmodning om anerkendelse eller fuldbyrdelse (artikel 11).

Endvidere vil den endelige konvention indeholde en række generelle bestemmelser om ikrafttræden, forholdet til andre internationale konventioner mv. Der er imidlertid endnu ikke udarbejdet udkast til disse bestemmelser.